

Laadinnasta ja sen apuvälineistä 2

Sanatehtäviä on monenlaisia. Suomalaisille tutuin on kuvaristikko, jossa on sekä sanallisia vihjeitä että kuvallisia, joko valokuvia tai piirroksia. Tällainen ristikko voi olla helppo tai vaikea, tai siltä väliltä. Riippuu sekä käytetystä sanastosta että vihjeiden vaikeudesta. Lyhyet sanat ovat helpompia löytää kuin pitkät. Tämähän on itsestään selvää.

Helppoja ristikoita voi ratkoa tusinatavarana, sen kummemmin miettimättä. Joskus voi tulla huolimattomuusvirheitä, voi vahingossa kirjoittaa jonkin sanan väärin, mutta yleensä helpon ristikon täyttäminen ei vie kokeneelta ratkojalta kovinkaan paljon aikaa.

Enemmän iloa ja älyllistä tyydytystä tuottaa kuitenkin se, että joutuu edes hieman vaivaamaan omia aivosolujaan. Ettei ratkominen ole pelkästään mekaanista kirjoittamista, vaan jotakin hieman enemmän. Siksi laatijat ponnistelevat jatkuvasti keksiäkseen uusia kujeita ja jekkuja.

Ristikosta tekee heti huomattavasti mielenkiintoisemman se, että sanat ovat pitempiä ja että niissä käytetään monipuolisesti muitakin kuin kaikkein yleisimpiä kirjaimia. Ja se, että on suurempiakin aukiota kuin sellaisia, joissa on vain 4×4 kir-

jainta. Tällaisen ristikon laadinta on tietenkin vaativampaa kuin helpon ristikon.

Jostakin laatijan on saatava idea ristikolle. Huumori ei ole pahitteeksi. Mitenkäs olisi vaikka sellainen ajatus, että viere-tysten istuisivat ASIANAJAJA ja ratsunsa päällä istuva AASINAJAJA? Esimerkiksi tällaisesta voi sitten ryhtyä kehittämään sopivaa pohjakuviota ja muuta sanastoa tehtävään.

Laatija voi nykyisin löytää verkosta paljon apua työlleen. Parhaat ideat syntyvät useimmiten omassa päässä, mutta sitten kun jää jossakin kohtaa jumiin, voi etsiä apua vaikkapa Kielitoimiston sanakirjasta tai Ristikkorengiltä.

Kaikki edellä sanottu koskee myös esimerkiksi höyryristikoiden laadintaa. Siis sellaisten, jossa vihjeet ovat yleensä vain sanallisia ja esitetään erillisenä luettelona ristikon ulkopuolella. Muissa tehtävätyypeissä on sitten omat nikkinsä. Itse laadin eniten piilosanoja ja kryptoja. Piilosanan koko ideahan on sanoilla leikkiminen. Kryptoissa se ei ole välttämätöntä, mutta ei myöskään harmittava asia. Oikein mukavaa on sekin, jos tehtävän sanastossa on jokin yhteinen teema. Piilosanojen ja kryptojen pohjakuvioissa ei kuitenkaan tarvitse olla suurikokoisia aukioita. Siksi niiden laadinta on jonkin verran helpompaa kuin kuvaristikoiden. Hyvien vihjeiden keksiminen onkin sitten taas toinen juttu.

Antti Parkkinen
antti.parkkinen@ristikkoakatemia.fi

Lähetätkää ristikkoiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi

Ristikkoakatemia Facebookissa:
www.facebook.com/groups/ristikkoakatemia/